

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu • Ministeriö • 20/2017

Yhteistoiminta- asiamiehen toimiston toimintakertomus 2016



Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Yhteistoiminta-asiamiehen toimiston toimintakertomus 2016

ISSN verkkojulkaisu 1797-3562

ISBN verkkojulkaisu 978-952-327-219-4

Kuvailulehti

Julkaisija	Työ- ja elinkeinoministeriö Yhteistoiminta-asiamiehen toimisto	Huhtikuu 2017	
Tekijät	Katri Pöllänen		
Julkaisun nimi	Yhteistoiminta-asiamiehen toimiston toimintakertomus 2016		
Julkaisusarjan nimi ja numero	Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja TEM raportteja 20/2017		
Diaari/hankenumero		Teema	Ministeriö
ISBN painettu		ISSN painettu	
ISBN PDF	978-952-327-219-4	ISSN PDF	1797-3562
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-219-4		
Sivumäärä	7	Kieli	Suomi
Asiasanat	toimintakertomus, TEM, paikallinen sopiminen, työ, työ-, Työelämä 2020 –hanke, työelämä, henkilöstörahassto, yhteistoiminta, yhteistoiminta-asiamies, yt, yt-		
Tiivistelmä	Yhteistoiminta-asiamiehen toimiston toimintakertomus vuodelta 2016		
Kustantaja	Työ- ja elinkeinoministeriö		
Painopaikka ja vuosi			
Julkaisun jakaja	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi		

Presentationsblad

Utgivare	Arbets- och näringsministeriet Samarbetsombudsmannens byrå		April 2017
Författare	Katri Pöllänen (red.)		
Publikationens titel	Verksamhetsberättelse för Samarbetsombudsmannens byrå 2016 (Yhteistoiminta-asiamiehen toimiston toimintakertomus 2016)		
Publikationsseriens namn och nummer	Arbets- och näringsministeriets publikationer ANM rapporter 20/2017		
Diarie- /projektnummer		Tema	Ministerium
ISBN tryckt		ISSN tryckt	
ISBN PDF	978-952-327-219-4	ISSN PDF	1797-3562
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-219-4		
Sidantal	7	Språk	Finska
Nyckelord	verksamhetsberättelse, ANM, lokala avtal, arbete, projektet Arbetsliv 2020, arbetsliv, personalfond, samarbete, samarbetsombudsmannen		
Referat	Verksamhetsberättelse för Samarbetsombudsmannens byrå 2016		
Förläggare	Arbets- och näringsministeriet		
Tryckort och år			
Distribution	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi		

SISÄLLYS

Yhteistoimintaa ja osallistumista koskevien lakien valvonta yhteistoiminta- asiamiehen toimistossa	6
Yhteistoiminta-asiamiehen toimiston henkilöstö.....	6
Yleistä vuoden 2016 toiminnasta	6
Yhteistoimintalainsäädännön noudattamisen valvonta	7
Henkilöstörahastojen toiminnan valvonta	7
Viranomais- ja muu yhteistyö	7

Yhteistoimintaa ja osallistumista koskevien lakien valvonta yhteistoiminta-asiamiehen toimistossa

Toimivalta ja valvonnan alue lyhyesti

Yhteistoiminta-asiamies on hallintoviranomainen, joka muun muassa antaa neuvoja ja ohjeita valvomiensa lakien soveltamisesta. Neuvot ja ohjeet ovat luonteeltaan asiantuntijalausuntoja. Yhteistoiminta-asiamies ei tee sitovia päätöksiä lain tulkinnoista eikä määrää seuraamuksia, vaan tulkinta-asiat ja seuraamusten määrääminen kuuluvat tuomioistuimille.

Yhteistoiminta-asiamies voi mm. tehdä tarkastuksen tai antaa yritykselle kehotuksen lain vastaisen menettelyn korjaamiseksi tai uusimisen estämiseksi. Yhteistoiminta-asiamies voi pyytää työneuvostolta lausuntoa siitä, sovelletaanko yritykseen yhteistoimintalakia tai yritysryhmään suomalaisia ja yhteisönlaajuisia yritysryhmiä koskevaa yhteistoimintalakia. Yhteistoiminta-asiamiehellä on velvollisuus tehdä esitutkintailmoitus poliisille epäillessään yhteistoimintavelvoitteen todennäköistä rikkomista ja oikeus tulla kuulluksi asian poliisitutkinnassa, syyteharkinnassa ja tuomioistuimessa.

Yhteistoimintalain valvonnan piirissä on noin 8 000 yksityistä yritystä ja 900 000 työntekijää. Eurooppalaisia yritysneuvostoja toimii Suomessa noin 60 yritysryhmässä.

Yhteistoiminta-asiamies valvoo myös henkilöstörahasojen toimintaa ja pitää henkilöstörahasorekisteriä. Henkilöstörahasojen osalta valvonta kohdistuu myös julkiseen sektoriin.

Yhteistoiminta-asiamiehen toimiston henkilöstö

- yhteistoiminta-asiamies Harri Hietala
- lakimies Silja Vainio
- lakimies Katri Pöllänen
- lakimies Minja Merk (virkavapaalla, vs. Maj Sundberg 26.2. alkaen)
- suunnittelija Marita Tupala 31.10. alkaen

Yhteistoiminta-asiamiehen toimistossa työskenteli kesällä myös kaksi korkeakouluharjoittelijaa.

Yleistä vuoden 2016 toiminnasta

Yhteistoiminta-asiamiehen toiminta keskittyy pääasiassa ennalta ehkäisevään neuvontaan. Yhteistoimintalain osalta painopiste oli työvoiman vähentämisneuvotteluja koskevissa kysymyksissä sekä organisaatio- ja työtehtävien muutoksissa. Henkilöstörahasojen osalta korostuivat rahastojen sääntöjä ja henkilöstörahasoeriä koskevat kysymykset.

Haastattelut, luennot ja alustukset painottuivat vuonna 2016 yhteistoiminta-asiamiehen toimiston toiminnan esittelyyn, valvottavien lakien keskeisen sisällön ja soveltamiskäytännön läpikäyntiin sekä paikallisen sopimisen edistämiseen ja henkilöstön aseman vahvistamiseen yritysten päätöksenteossa.

Yhteistoiminta-asiamies oli eduskunnan kuultavana yhteistoimintalain muutosesityksestä. Lisäksi yhteistoiminta-asiamies jatkoi hallituksen toimeksiannosta tehdyn paikallisen sopimisen selvitystä kilpailukyky sopimusneuvotteluilla.

Vuonna 2016 yhteistoiminta-asiamiehen toimiston toiminta pysyi suunnilleen edellisvuoden tasolla. Asiakasyhteyksiä oli vuoden aikana kaikkiaan 1265. Asiakaspuhelut ja sähköpostiyhteydenotot tilastoidaan yhtenä, vaikka kukin niistä voi pitää sisällään useita yhteydenottoja asian hoidon eri vaiheissa.

Yhteistoimintalainsäädännön noudattamisen valvonta

Yhteistoiminta-asiamiehen toimistolta kysytään ohjeita ja neuvoja erityisesti valvottavina olevien lakien soveltamisesta sekä työvoiman vähentämistilanteista. Asiakasyhteydenotot tulevat työnantajilta, työntekijöiltä, henkilöstön edustajilta, liittojen asiamiehiltä ja erilaisten kaupallisten palvelujen tarjoajilta. Yhteistoiminta-asiamiehen on pidettävä salassa se, onko epäilty lain rikkomisen selvittäminen käynnistetty ilmoituksen perusteella sekä mahdollisen ilmoittajan henkilöllisyys.

Vuonna 2016 vireille tulleista asioista 32 koski epäilyä yhteistoimintalainsäädännön rikkomisesta. Yhteistoiminta-asiamies antoi vuoden aikana 32 lausuntoa ja teki yhden tarkastuksen. Yhteistoiminta-asiamies teki yhden tutkintapyyntöä poliisille. Työneuvostolle jätettiin yksi lausuntopyyntö.

Henkilöstörahastojen toiminnan valvonta

Vuoden 2016 lopussa yhteistoiminta-asiamiehen valvonnan piiriin kuuluvia henkilöstörahastoja oli 91. Vuoden 2016 aikana perustettiin 17 uutta rahastoa. Kaksi rahastoa purkautui.

Henkilöstörahastojen piirissä oli vuoden 2016 lopussa kaikkiaan 108 709 henkilöjäsentä. Rahastot saivat henkilöstörahastoeriä vuoden aikana yhteensä noin 88 miljoonaa euroa.

Yhteistoiminta-asiamiehen toimiston tavoitteena on lisätä henkilöstörahastojen ilmoitusten vastaanottamista henkilöstörahastosovelluksen välityksellä. Yhteistoiminta-asiamies on pitänyt esityksiä Suomen Henkilöstörahastoyhdistyksen kokouksissa.

Viranomais- ja muu yhteistyö

Yhteistoiminta-asiamiehen toimisto toimii tarvittaessa yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Toimintavuonna 2016 yhteistyötä tehtiin muiden muassa ministeriöiden, verohallinnon, syyttäjien ja poliisiviranomaisten kanssa. Erityinen yhteistyökohde verohallinnon kanssa oli kansainvälisten verosopimusten henkilöstörahastoilta edellyttämä raportointi. Myös yhteistyötä Työelämä 2020-hankkeen kanssa jatkettiin.

Yhteistoiminta-asiamiehen toimiston toimintakertomus 2016

ISSN 1797-3562 (verkkójulkaisu)

ISBN 978-952-327-219-4

julkaisut.valtioneuvosto.fi



Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet